

Evaluatierapport betreffende de sectorprojecten ter preventie van psychosociale risico's op het werk

Ella Oelbrandt (VUB) & Isabo Heirbaut (UGent)



INTERFACE
DEMOGRAPHY
RESEARCH GROUP

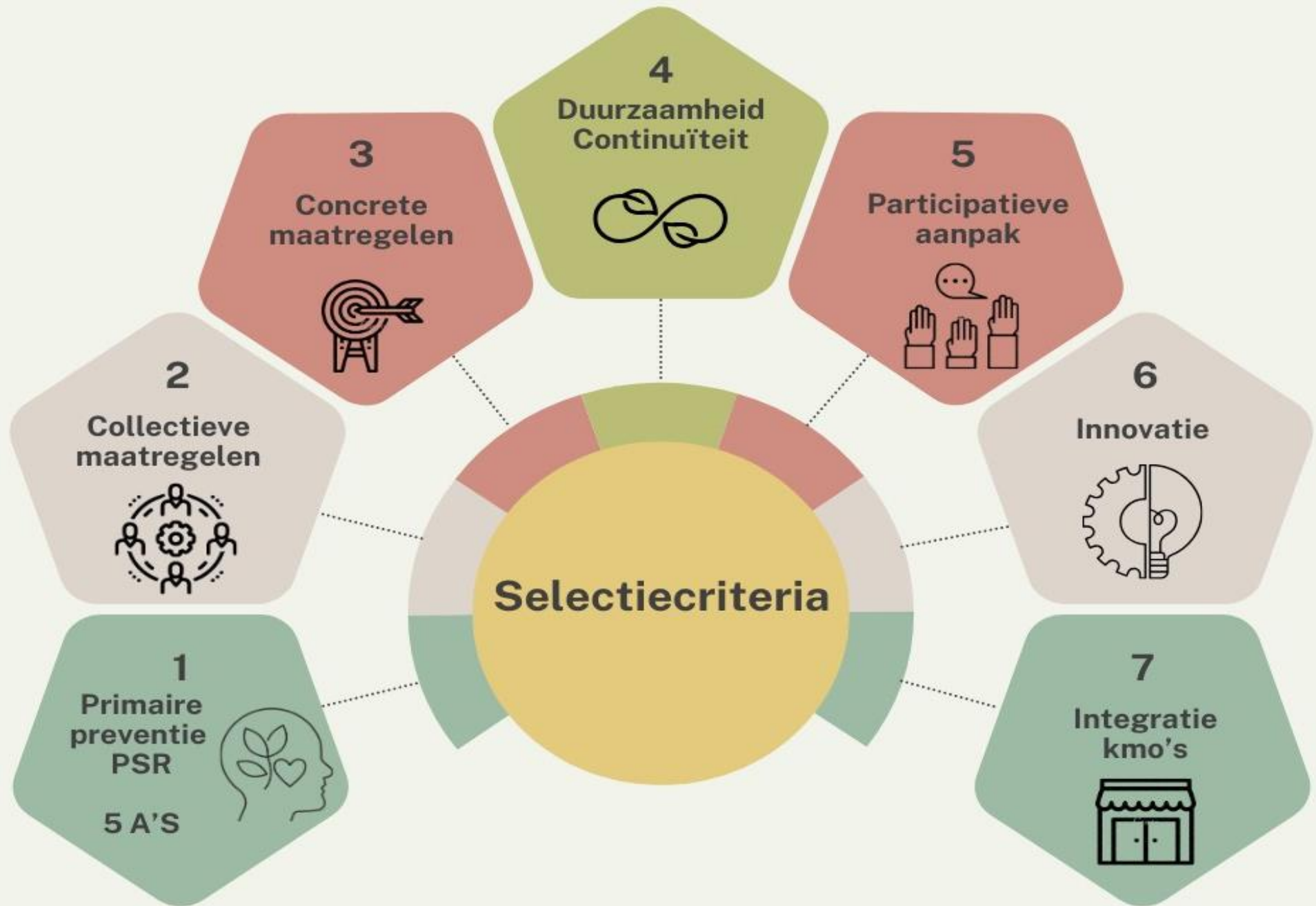


FEDERALE OVERHEIDSDIENST
Werkgelegenheid, Arbeid
en Sociaal Overleg

Context

- Psychosociale risico's
 - COVID-19
 - Gevolgen voor werknemers, ondernemingen & maatschappij
- Projectoproep in januari 2022
 - Hoge respons: 11 geselecteerd
 - Projecten tussen september 2022 & september 2023
- Selectie & evaluatie door (1) begeleidingscomité FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en (2) externe experts
 - UGent, ULB, VUB
 - Verschillende fasen (3)





PC 124

Bouw



PC 126

Hout



PC 149.01

Elektrotechniek



PC 209

Metaalbouw



PC 118
PC 120_214

Voeding
Textiel



11
sectoren

PC 318.02

Gezinszorg



PC 111

Metaal, machine
en elektrische
bouw



PC 332

Non-profitsector



PC 327.01
PC 327.03

Maatwerkbedrijven



Individuele sessies of begeleiding

Risicoanalyses +
aanbevelingen



Interactieve websites

Spelvorm
Zelftests



Veelgebruikte acties

Collectieve sessies

Opleidingen
Lerende netwerken



Kennis verspreiden

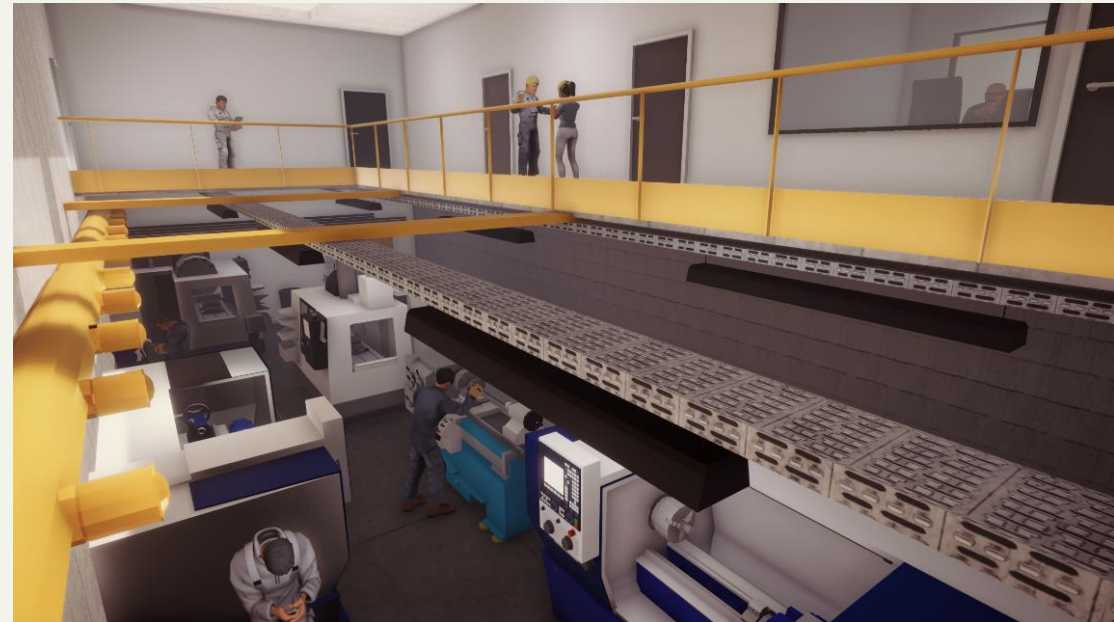
Toolkits met informatie
Video's
Korte brochures/gids



Individuele projecten: serious game



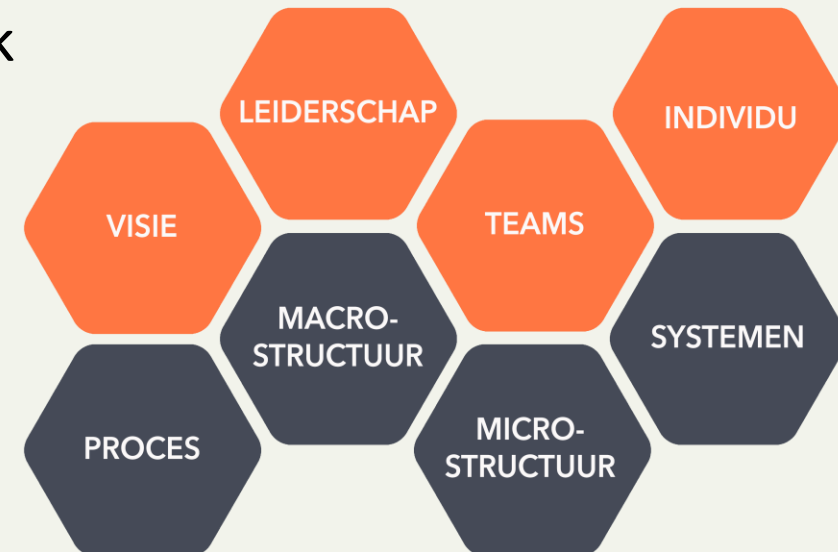
- Doelstellingen
 - Bespreekbaarheid verhogen
 - Ludiek hulpmiddel
- Ontwikkelde tool: *serious game*
 - Confrontatie met 15 probleemsituaties
 - Online interface
 - In het kader van Technios Academy
- Eigenheid sector
 - 2 profielen + 4 talen
 - Interesse wekken, aanzet tot actieplan



Individuele projecten: PRE-WIN



- Doelstellingen:
 - Werkbaarheid verbeteren
 - Arbeidsorganisatie analyseren
- Ontwikkelde tools (i.s.m. Workitects)
 1. Collectieve sessies: innovatielab & lerend netwerk
 2. Individuele sessie: risicoanalyse
- Intersectoraal
 - Uitwisselen *best practices*
 - Betrokkenheid verschillende profielen & functies



Individuele projecten: Building your mental resilience

- Doelstellingen
 - Expliciet focus richten op problematiek
 - Bespreekbaarheid verhogen
- Ontwikkelde tools (i.s.m. Liantis)
 - Video & brochure over risicoanalyse
- Eigenheid sector
 - Kenmerken sector & werknemers
 - Aanpassing doorheen project



Individuele projecten: Pre-PS in Wood



- Doelstellingen

- Psychosociaal welzijn in de ondernemingen meer onder de aandacht te brengen (informereren, sensibiliseren en motiveren) om de problematiek actief aan te pakken en te verbeteren
- Op een laagdrempelige, goedkope en waarderende wijze en op maat van de sector

- Ontwikkelde tools

- Gids met 9 tools (deel van toolkit)
- Community PrePS

- Effecten en uitdagingen

- Nieuwe dynamiek door community
- Uitdaging = alle bedrijven te bereiken + boodschap m.b.t. psychosociaal welzijn 'bewust' ontvangen/opnemen



Individuele projecten: Mini-vormingen

- Doelstellingen
 - Bespreekbaar maken van problematiek: dialoog starten
 - Werkgevers handvaten aanreiken
- Ontwikkelde tools
 - Mini-vormingen met verschillende onderdelen: video, werkbundel voor werknemers, brochure met bijkomende informatie
 - Verschillende vormen:
 1. **Bespreekbaarheid**
 2. Stress & veerkracht
 3. Bur—out
 4. Motivatie & betrokkenheid
- Communicatie
 - Promotie door regioadviseurs



Individuele projecten: #Me(n)taal Krachtig

- Doelstellingen

- Interactieve online beslissingsboom voor ondernemingen (rol invuller)
- Resultaat van bevraging = toolkit (inventarisatie van good practices en nieuwe interventies die verzameld en ontwikkeld werden)

- Ontwikkelde tools

- Interactieve website met bevraging gericht op verschillende doelgroepen
- Uitkomst = aanbevelingen/ collectieve acties (laagdrempelig → intens)
- Koppeling met sectoraal opleidingsfonds (brochure voor adviseurs)

- Eventuele effecten

- Actieve inzet regioadviseurs
- Franstalige versie
- Koppeling aan opleidingen uit opleidingsfonds

Individuele projecten: Voorkomen en beheersen van seksueel grensoverschrijdend gedrag

PC 318.02

Gezinszorg



- Doelstellingen

- Gezinszorg versterken in hun integraal en structureel beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag
- Medewerkers meer weerbaar te maken

- Ontwikkelde tools

- Schriftelijk rapport: inventaris noden en best practices – aanpassing bestaande rapporten/brochures/websites/babbeldoos
- Uitwisseltafel/workshop/vormingen
- Leerpakket ‘Weerbaar aan de slag met grensoverschrijdend en agressief gedrag’ (vijf online leermodules voor eerstelijnsmedewerkers) + werkpakket voor leidinggevenden, coaches en interne trainers

- Eventuele effecten

- Structurele verankering van ontwikkelde tools - meerjarenplan



Individuele projecten: Werkbaarheidsscan

- Doelstellingen
 - Uniform instrument
 - In kaart brengen psychosociale risico's
- Ontwikkelde tools
 - Digitale webapplicatie
 - Vragen over (1) fysieke & emotionele belasting, (2) werkdruk, (3) werkcontext
- Eventuele effecten
 - Aanzet tot actieplan
 - Tendensen in ondernemingen & sector waarnemen



Individuele projecten: Verschillende analysetools

- Doelstellingen
 - Bestaande instrumenten toepassen op realiteit maatwerkbedrijven
- Ontwikkelde tools
 - Vragenlijst: in kaart brengen (i.s.m. Cohezio & testondernemingen)
 - Workshops & cursussen: in ondernemingen zelf
 - Collectieve ~~of individuele~~ ondersteuning
 - Actieonderzoek: focusgroepen met werknemers
- Eventuele effecten
 - Eigenheid sector & werknemers
 - Per regio andere invulling



Individuele projecten: Verschillende analysetools

- Doelstellingen
 - Sectorale aanpak, binnen diverse sector
 - Bundelen analyse- en bewustmakingsinitiatieven
- Ontwikkelde tools
 - Vragenlijst: basis voor risicoanalyse
 - Workshops voor verschillende functies
 - Actieonderzoek
- Eventuele effecten
 - Gemeenschappelijk instrument uitdagend

**Kennis
Bewustwording**



**Transversale
analyse**

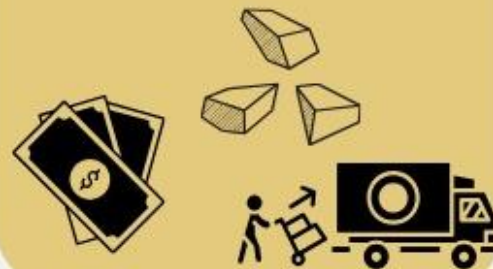
**Ambities
Haalbaarheid
Planning**



**Coördinatie
Samenwerking
Draagvlak**



**Financieel
Materieel
Logistiek**



Duurzaamheid



TA: Kennis & bewustwording

- COVID-19: duidelijkheid over problemen
 - Wake-up call voor sectororganisaties
 - Blijft gevoelig onderwerp & weinig besproken
- Externe organisaties
 - Kennis in kaart brengen
 - Collectieve reflectie = actieplan
- Verschillende functies
 - HR-diensten & preventieadviseurs
 - Leidinggevenden
 - Werknemers
 - Bepalend voor doortastend beleid

Kennis
Bewustwording



TA: Kennis & bewustwording

- Bespreekbaarheid
 - Inhoudelijke kennis verhogen (5 A's)
 - Verschillende soorten psychosociale risico's
 - Delen van ervaringen
- Nodige communicatievaardigheden
- Breder vorming & omkadering nodig
 - Aansluiting bij bredere trajecten

Kennis
Bewustwording



TA: Ambities, haalbaarheid & planning

- Ambitieuze doelstellingen
 - Haalbaar voor betrokken medewerkers/verantwoordelijken
 - Bijsturing acties
- Beperkte looptijd project
 - Evaluatie na afloop
 - Blijvende veranderingen?
- Samenbrengen alle partners
 - Partnerorganisaties
 - Sociale & syndicale partners

Ambities
Haalbaarheid
Planning



TA: Coördinatie, samenwerking & draagvlak

Coördinatie
Samenwerking
Draagvlak



- Overleg & interne coördinatie
 - Projectverantwoordelijken, sociale & syndicale partners, externe partners
 - Bestaande werkgroepen & nieuwe stuurgroepen
 - Open dialoog & nodige bijsturing
 - Dynamiek positief voor toekomstige initiatieven
- Bottom-up & participatief
 - Diverse acties voor diverse noden
 - Ideeën van werknemers als voedingsbodem
 - Specifieke kenmerken werknemers
- Kmo's
 - Individuele analyse & collectieve sessies
 - Rekrutering via regioadviseurs

TA: Financiële, materiële & logistieke aspecten

- Huidige bedrag: incentive voor toekomstige projecten
 - Soms bijkomende middelen nodig
 - Correcte inschatting voor aanvang project
- Gedeelde communicatie- en monitoringsinstrumenten
 - Project levende houden
 - Nauwkeurig beeld over vooruitgang



TA: Duurzaamheid

- Duurzaamheid
 - Positieve respons vanuit ondernemingen
 - Blijvende promotie
 - Opleiding voor regioadviseurs



Conclusie

- 11 projecten uit diverse sectoren
 - Kmo's
 - Timing: 1 jaar
- Primaire preventie van psychosociale risico's
- Instrumenten: risicoanalyse, lerend netwerk, interactief platform
 - 5 A's van arbeid
 - Participatief = draagvlak op lange termijn
- *Lessons learned*
 1. Voldoende bewustzijn & kennis
 2. Verschillende functies betrekken
 3. Samenwerking met sociale partners & expertisecentra